

ШОЪЛ ТАВЫСЫ

РЕСПУБЛИКАЛЫК
ЯМАГАТ-ПОЛИТИКАЛЫК ГАЗЕТА

ГОЛОС СТЕПИ

РЕСПУБЛИКАНСКАЯ
ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА

№ 11 (8699)

15 МАРТ

2018 йыл

КИШИ ЮМА

НАВРУЗ АЙЫ

1931-нчи йылдан алып шыгады

ЙОЛЫГЫС

Владимир Путин – Дагестанда

Саъли куън Россия Президенти Владимир Путин ис йосыгы ман Дагестанга келип кеткен. Ол сол куън республика Аъкимбасынынъ куллыгын кесек заман юритуъвши Владимир Васильев пен йолыгыскан.

Элимиздинъ етекшиси ювык заман ишинде Дагестаннынъ оърленуъви уъшин этпеге керек ислерден тура В.Васильевте оъзининъ ой-карасы бар экенин билдирди. В.Путин оннан кыска заман болса да эткен куллыгы сырагысында эндигиси ювык заман ишинде кайсы ислерге урынаягы акында сорады.

Дагестан Аъкимбасынынъ кесек заман куллыгын юритуъвши буъгуънлерде республика алдында бир неше борышлар туратаганын белгилеген. «Биз, бириншилей, бар болган социаллык сорауларды шешемиз, указларды эм борышларды толтырамыз. Ама соны ман бирге – Сиз де буъгуън сол тема акында айттынъыз – биз республика оъзи де (Дагестан бир заманларда донор болганын шыгып соъйлегенлер эсинде саклайдылар, аъдемлер соны ман оъктемсимеге суъедилер) хыйлы зат этпеге болатаганын коъремиз», – деди.

Ол регионда газ бан канагатлаушы станциялары, рыноклар ман маъселелер барлыгын эм олардынъ ваъкиллери мен йолыгыслар оъткерилгенин билдирди. «Сондай хабарласуулар ювык арада куруушылар ман да оъткереекпиз, оларга бизде коъп сораулар бар: коъп затлар курадылар, болса да налогларды коърмеймиз. Биз аъли бу сораулар ман куън сайын каър шегип басладык. Аъдемлер соларды коърсени, баа берсени, биз тагы да сондай йол ман армаган бараягымыз-

ды куъткени бек арууъ. Сиз бизди колтыклаганъыз уъшин савболынъыз. Бизге федераллык орталыгы йиберегаган карыжлардан баска оъзимиздикин де биз эндиги кулланаякпыз. Коъп савболынъыз», – деди В.Васильев.

Сол куън ок В.Путиннинъ етекшилиги мен Махачкалада Дагестаннынъ социал-экономикалык оърленуъвининъ сораулары бойынша кенъесуъв озгарылган.

Президент республикада бир неше приоритетли йоллар бойынша ийги тамамлар барлыгын белгилеген. Соъйтип, 2016-нчи йыл ман тенълестиргенде, былтыр промышленность производствосы 15,7 процентке оъскен. Сол ок заманда асыллаушы тармактынъ производствосы 19,5 процентке арткан. В.Путин ол зат Дагестанда бас деп коршалануъв промышленностьтинъ заказлары ман бажарылганын билдирди.

В.Путин республикадынъ агропромышленность комплексининъ етимистерин де белгилеп озды.

Соны ман бирге патшалыгымыздынъ етекшиси аъли уъшин Дагестан яшавшыларынынъ аян келимлерин сав элдине коъре тоъмен экени акында айткан. «Сонынъ уъстинде, дагестаншылардынъ келимлерин арттырув уъстинде куллык этуъв керегеди», – деген В.Путин.

Президент республикадынъ маъселелерининъ бириси деп Дагестаннынъ дотациялар ман субсидияларга аилак та

байлануъвы экенин билдирди. Соларды шешуъв уъшин ол регионда байыр производстволык предприятиялерин, янъы ис орынларды туъзуъв, инфраструктура эм социаллык тармагын модернизациялав керегин эске салды.

В.Путин регионнынъ борышлары йылдан-йылга артууы акында айтты. Онынъ соъзи мен Дагестанда куллыксызлык оълшеми ортакроссиялык оълшешиннен де артады, кыйын ак оълшешми де тоъмен.

Элимиздинъ басшысы республикага россия эм шет эллер инвесторларын келтируъв керегин де белгилеп озган. «Республикада узак болжаллы капиталларды киргисткендей тармаклар аз тувыл. Солардынъ ишинде – авыл хозяйствосы, тамак азык, асыллаушы промышленность, туризм», – деген В.Путин.

Ол республикада предпринимательлер белсенлигин колтыклав керегине де эс эттирди. Буъгуънлерде, деди ол, киши эм орта бизнес тармакларында мынълаган дагестаншылар ислеидилер эм фермер, аъел хозяйстволарын эм предприятиялерин туъзуъв уъшин энъ де керекли аъллерди кеплендируъв керегеди.

Соъзининъ ызында В.Путин регионда медицина, билимлендируъв сапатларын арттырув, куллыксызлык эм ярлык оълшемлерин тоъменлетуъв сорауларына айырым маъне беруъв керегин белгиледи.

РФ Президенти сол куън Махачкалада ямагат ваъкиллери мен де йолыгыскан.

ЯС САЙЛАВШЫЛАРГА
КАРАТЫЛГАН

ШАКЫРУВЛАР

Сыйлы яс сайлаушылар! 2018-нчи йылдынъ 18-нчи мартында Россия Федерация Президенти сайланаяк. Бизим баъримизге сондай сайлау этуъв керек: ол бизим оъкиметимиздинъ армаган оърленуъви уъшин бактылы болмага керек. Ол сайлаулар аър яктан ойланылган эм шешилген болмага керек.

Бизим республика еринде сайлаушыларга тавыс беруъвде ортакшылык этуъв уъшин баъри керекли аъллер туъзилген.

Аър сайлаушыдынъ гражданлык борышы – сайлау участка келуъв эм тийисли кандидат уъшин оъз тавысын беруъв. Бу абытты боътен де этпеге маънели, эгер сиз Россия Федерация Конституциясы бойынша сайлауларда ортакшыламага ыхтыярды биринши кере алгансынъыз. 2018-нчи йылдынъ 18-нчи мартында Дагестанда ондай ыхтыярды 12500-ден артык яс сайлаушылар аладылар. Аърисининъ тавысы кескинли болмага болады.

Сайлауларда катнасув – ол элимизде патшалык власть кепленуъви уъшин оъзине яваплыкты алув уъшин гражданлык яктан аъзирлиги барынынъ коърсетими.

Сайлау участка оъзининъ ойланылып шешилген сайлауын эткен яс аъдемнинъ позициясы – ол оъз уъшин баскага шешпеге ыхтыяр бермеектинъ позициясы.

Биз дуныя бойынша алдышылыкта болмага суъетаган элде яшаймыз, эм ога куъшли, билимли, яваплы, оъз ыхтыярларын билетаган эм олар уъшин каты турып болаяк гражданлар керек.

Яс сайлаушыларга сайлаулардынъ белсенли катнасуушылары болганды йорайман. Яслардынъ ыхтыяры бар эм оъзининъ келеектегисин эм Россиядынъ келеектегисин токтастырып болады.

*Дагестан Республикасынынъ
Сайлау комиссиясынынъ
председатели М.Дибиров.*

Оърметли район яшавшылары!

Бу йылдынъ 18-нчи мартында Россия халкы, оъз бактысынынъ алдыдагы яшавынынъ йолын белгилеп, элдинъ Президентин сайлайды. Сол куън сайлауларга келип, оъз тавысын берген аъдем элимиздинъ келеектегисин сайлауда ортакшылык этеди. Ол оъзининъ, балаларынынъ, авылдасларынынъ, ердеслерининъ келеектегиси уъшин тавысын бередити. Биз элимиздинъ яшавындагы сондай маънели оъзгериштен шетте калып болмаймыз, неге десе ол бизим оъкиметтинъ оърленуъвинде кайсы йол ман бараягы ман байланыслы.

Сайлауларга келмеге керектинъ экинши ягы да бар. Эгер биз сайлауларга куър келсек, сайлаулар йосыгында алдатууларга амал калмас.

Сыйлы авылдаслар! Уъстимиздеги йылдынъ 18-нчи мартында баъримиз де сайлауларга келип, оъзимиз яраткан кандидат уъшин тавысымызды берейик, гражданлык эркимизди билдирейик.

**Ерли власть етекшилерининъ
шакырувы**

Россия Федерациясынынъ Президенти Владимир Путин: «Россиядынъ бас негизи – аьдемлердинъ эмишлиги»

Быйыл 1-нши мартта Россия Федерациясынынъ Президенти Владимир Владимирович Путин РФ Федераллык Йыйынына каратылган аьдетли Язбасы ман шыгып соьйлеген.

Президенттинъ Язбасынынъ биринши соьзлериннен алып, ол келеектегиге каратылганы аьнламлы болды. Алдынгы егисилген ис сулыпка таянып, Путин элдинъ аьр бир яклы оьрленуьви акында айтты. *«Биз бек уйкен, енъл болмаган туьрленислерден оьттик, янъы эм айлак авыр экономикалык, социаллык оравлыкларды енълдик, элимиздинъ бирлигин сакладк, эркин, озмимиздинъ байыр йолымызда демократиялык ямагат кебинде беркидик»,* – деп белгиледи патшалык басшысы.

Владимир Путин Россия *«эркинликтинъ майданын баьри тармакларда да кенъейтпеге»* керек деп билдирди. Сога етисуьв уьшин Путин борышларды да белгиледи: ол демократия, ерли самоуправление институтларын, гражданлык ямагатынынъ, судлардынъ оьз структурасын беркитуьв. Патшалыктынъ басшысы Россия *«дуныяга, янъы идеяларга эм баславларга ашык эл болмага керек»* деп белгиледи.

Соны ман бирге патшалыктынъ етекшиси тарихтинъ туьрленуьв аьсеринде алдыдагы несиллерге каратылган уйкен проектлер кереклиги акында да айтты. *«Биз баьри ресурсларды, баьри куьшлерди юмырыкка йыйнамага, йигерли, емисли куллык этуьвге эркимизди коьрсетпеге борышлымыз. Биз сол затты этпесек – бизде де, бизим балаларымызды да, элимизде де келеектегимиз болмак. Бу ерде бизге ким ди бирев келер, бизди басып алар эм бизим еримизди тонар деген сораь тувмайды. Йок, ис онда тувыл. Бизим кери калуьымыз – мине кайда бас коркынышымыз эм мине бизим душпанымыз»,* – деп Путин соравды баьримиз алдында тувра эм ашык кепте салды.

РФ Президенти «Россиядынъ бас эм негизли оьрленуьв факторы – ол аьдемлердинъ эмишлиги» деп белгиледи эм ярлылыкка йолыгатаган аьдемлер саны аьр заман да кемип барады деп косты. Сол ок заманда, президенттинъ соьзлери мен, токсаншы йыллардынъ демографиялык «шукуьры» эндиги де оьзин билдируьвине карамастан, бу осал аьлди туьзетпеге амал табылган. Юьвк арада *«аналыкты эм балалыкты саклавга уьш миллионнан артык маьнет акша йиберилик»*.

Муннан сонъ патшалыктынъ басшысы элдинъ оьрленуьвининъ айырым стратегиялык йолларына коьшти. Онынъ айтувы ман, *«юьвктагы йыллар элдинъ келеектегиси уьшин маьнели йыллар болак. Ол зат сайлавлар ман байланыслы тувыл. Соьз технологияларды оьрлентуьв акында юришиледи. Бу тармакта кери калмага ярамайды. Технологиялык яктан кери калуь суверенитетти йюьвга келтирмеге болады. Бизден куьшли явапты куьтедилер. Биз сондай явапты бермеге аьзирмиз»*.

Оьзининъ быйылгы Язбасында элдинъ етекшиси тагы да аьдемлер факторы ман социаллык политикасы акында айтты. Путин социаллык тармагында тоьмендеги борышларды салды: *«кыйын ак пан пенсия араларындагы баскалык аьлигидей заьлим болмага керек тувыл. Ясуьйкен несилерди колтыклавдынъ тармаклы программасы болмага тийисли. Ол зат сайлавлардан сонъ янъы оькметтинъ бас борышларынынъ бириси болак. Янъы оьлшемнинъ ниети – Россияда аьдемнинъ орта яшав оьмири 80 ястан да арткандай аьлдерди туьзуьв»*.

Бу ерде социаллык экономикасы акында айта келип, Россия басшысы ишки вал

продукциясын (ВВП) аьр бир аьдемге коьре 1,5 оьлшеминде коьтермеге керегин белгиледи. *«Бу ис кыйын болса да, власть органлары сонынъ уьстинде куллык этееклер»,* – деп билдирди Путин.

Бу ерде социаллык эм демографиялык блок акында соьз юрип турганда, ызгы йылларда тувган балалардынъ санынынъ инфографикасы коьрсетилинди.

Путиннинъ Язбасында савлай элимиздинъ инфраструктура маьселесине де эс каратылды: *«тебенли оьсуьвди эм оьрленуьвди канагатлав уьшин сав элде коммунацияларды таралтуьв керек»*. Патшалыктынъ етекшисининъ соьзлери бойынша *«йоллар курылысына эм йолларды туьзетуьвге карыжларды эки кабат арттыруьв керегеди»*. Соны ман бирге, аьли быйыл йоллар курылысы эм йолларды ярастыруьвга 11 триллион маьнет акша шыгарылаьк. Сол ок заманда Путин регионлар етекшилерине бу маьселеге айырым маьне бермеге буйырды.

РФ Президентининъ Язбасында онынъ май айындагы указлар темасын армаган бардыруьв акында да айтылды. Савлык саклав тармагынынъ куллыкшыларына разылыгын билдирип болып, президент *«савлык саклав тармагына шыгарылатан ортак карыжлар оьлшемлери эки кабат артпага керек болады»* деп билдирди. Миллет етекшисининъ соьзлерине коьре, *«май айындагы указларды толтыруьв яктан коьп затлар этилинген. Ама кыйын ак оьлшемлери армаган да оьсип бармага тийисли»*. Соны ман бирге патшалыктынъ басшысы медициналык инфраструктурасы да инновацияларды оьтпеге керегин билдирди. *«Медучреждениелер ортак бир «сан кутуьрына» байланмага тийисли»,* – деп белгиледи ол.

Язбасында Путин Россияда онкологиялык авыруьвларды эрте табатаган эм эмлейтаган тармакты туьзуьв керегине эс эттирди: *«Бизим аьр биримиздинъ кардашларымызга, юьвкларымызга, тенълеримизге ябыскан бир баьле бар – ол рак маразы. Онкологиялык авыруьвлары ман куьрес юритуьв бойынша айырым ортакмиллетлик программады яшавга шыгаруьвди кенъес этемен. Россия ракты эмлев эм сонынъ алдын шалуьв сораьы бойынша энъ де йогары оьлшемлерге етиспеге тийисли»*. РФ Президенти быйыл да табият маьселесине маьне бермей озып болмады. Патшалыктынъ басшысы «элдеги экологиялык аьлдерди йигилендирмеге» керегин эске салды. Бу соравды шешуьвди эндигиден армаган келеекке калдыруьв деген зат болмак деп белгиледи ол.

Муннан сонъ Путин билимлендируьв тармагы уьшин борышларды коьрсетти. Ол окуьшыларды эртерек кеспи алуьвга бавлав программасында токталды, соны яшавга шыгаруьв уьшин оькмет бир миллиард маьнет акша шыгараяк. *«Янъы окуь йылыннан алып «Келеектегиге билет» деп аталган окуьшыларды эртеректен кеспи алуьвга онълав проектин басламага маслагат этемен. Ол зат балаларга элдеги алдышы компанияларда келеектеги кесписин сайлавда оьзлерин тергемеге амал берер»,* – деп белгилеген патшалыктынъ етекшиси.

Россия Президенти солай ок илми эм технологияларды, экономика тармакларын, авыл хозайстводы оьрлентуьв, корупция, Россиядынъ кавыфсызлыгы акын-

да эм коьп баска туьрли соравлар акында оьз ойларын айтып озды эм келеектеги йылларга соларды шешуьв йолларын белгиледи.

Быйылгы Язбада энъ де кызыклы, эсти каратуьвы ягы деп янъы ядерли савыт-садактынъ акында хабарлав болды. Президент Россияда янъы согыс савытын аьзирлев уьстинде дайым да куллыклар юрип туратаганын билдирди. Йыйылганларга ядер негизинде этилинген «Сармат» деген ракетадынъ ушувынынъ схемасы коьрсетилди, сол схемага коьре ракета мысал эсабында США орынласкан регионга карап йолланган эди.

Владимир Путин соны ман бирге бу ракета эм тагы да коьп баскаларынынъ сынаьлары оьткерилгенин, тек солардынъ аьли уьшин атлары йок эм солар американ ПРО-сыннан коьринмей оьтпеге болатанын белгиледи. Соьйтип патшалыктынъ етекшиси савлай дуныяга алдынгы ядерли паритет кайтарылганын эм, эгер керек болса бизим элимиз кайсы ды бир душпанга ол бизден не шаклы эректе болганына эм ол кайтип куьшли коршаланганына да карамастан, тийисли «оьш алуьв» явабын берегин билдирди.

Янъы согыс савытынынъ куватлыгы акында айта келип, элимиздинъ басшысы оьткен йылларды эм Россиядынъ тынышлык саклав бойынша салган кыйын эскерди: *«Бизи мен ушынын айтканда бирев де соьйлемеге суьймеген эди. Бизди бирев де тыньламаган. Эндиги тыньланъыз»*.

Солай ок, янъы согыс савытына кыскаша белгисин беретип, Путин: *«Янъы согыс савыты авадынъ калын кабатларында йолларды тавып биледи. Баска согыс алатлары оны уьш согып болмаклар. Ол сестен куьшли тезлик пен ушады»,* – деген.

Сол ок заманда Язбада соьз баска согыс алатларын армаган аьзирлев эм солардынъ сериялык производствосы акында юритилди, мысалы уьшин, лазер согыс савыты акында. Ама бу ерде Путин сонда ок та сондай савытты «аьзирлев халклар ара келисуьвлерге карсылык этпейди» деп билдирди. *«Россия биревди де коркытпайды эм биревге де шаккынлык этпеге ойлмайды, биз савыт пан коркыстып эш кимнен бир зат та алмага ниетленмеймиз: бизим озмимизде баьри затымыз да бар»,* – деп белгиледи президент.

Элдинъ тыскы политикасы акында айта келип, Путин: *«Биз США эм Европа ман катнаспага суьемиз. Бизим позицияларымыз келиспевине де карамастан»,* – деди.

Оьзининъ быйылгы Язбасын тамамлай келип, патшалыктынъ басшысы: *«Ызгы йылларда биз баскаларга юзлеген йыллардынъ заманы кереккен коьп туьрленислерге етискенмиз. Биз йигерли, озмимизге яваплыкты алып билмеге, куьшли болмага керекпиз»,* – деп белгиледи.

Язбадынъ акында айта келип, ол сонъгы йыллар ишинде окылган энъ де «ишки политикалык» эм социаллык соравларга каратылганын Язба экенин белгилев керегеди. Болса да сонынъ иштелигинде айтылган энъ де маьнели тема, ол бир соьзсиз де, ызгы йылларда аьзирленген эм аьли сынаьларды да оьткен янъы согыс алатлары боладылар эм солар юьвктагы йылларга Россияды коршалануьв ягыннан куватлы этедилер. Ама ол зат соны ман бирге бизге патшалык эм ямагат уьшин, куллык этпеге, ишки эл маьселелеримизди шешпеге уйкен аньсатлыклар эм амаллар береди.

ОЙЫ МАН БОЬЛИСИП Сав дуныяга каратылган

Россия Президенти Владимир Владимирович Путиннинъ быйыл 1-нши мартта РФ Федераллык Йыйынына каратылган кезекли Язбасы, менимше, онынъ алдынгы баьри язбаларыннан да куьшлиси эм уйкени болады. Патшалыгымыздынъ басшысы элимиздинъ алдыдагы алты йылга эм онлаган йылларга оьрленуьв борышларын салды. Сол борышлар айлак та маьнели эм керекли борышлар боладылар. Соны ман бирге бу Язба тек бизим халкымызга да тувыл, савлайы дуныяга каратылган шакыруьв деп саналады.

Сонынъ баслапкы кесегинде Президент элдинъ социал-экономикалык оьрленуьвининъ маьнели соравларына эс эттирди. Ол ямагатымыз алдына бас борыш салды – оьткен йыллардагы элимиз етискен уьстинликлерге таянып, экономикада уйкен оьлшемли оьсуьвди канагатлав эм сонынъ негизинде яшав сапатын армаган иркуьвсиз оьрлендируьв. Олай дегени, юьвктагы алты йыллар ишинде ярлы яшайтаганлар санын эки кере кемитуьв, яшавшылардынъ орта келимлерин эки кере арттыруьв, пенсия оьлшемин баалардынъ оьсуьв оьлшеминнен йогары дережеде индексациялав. *«Биз баьри ресурсларымызды, баьри куьшимизди юмырыкка йыйнап, йигерли, хайырлы куллык этуьвге эркимизди коьрсетпеге борышлымыз. Эгер биз бу затты этпесек – бизим де, бизим балаларымыздынъ да, элимиздинъ де келеектегиси болмак. Соьз бизге ким ди бирев келер, бизим еримизди тартып алар эм тонар деген маьнеде тувыл. Кери калуьв – мине кайда бизим бас коркынышымыз эм бас душпанымыз»,* – деп ашык кепте билдирди Путин.

Путиннинъ Язбасынынъ экинши кесеге аьлиги заманда Россияга США эм Куьн-батар Европа эллери, НАТО согыс блогы ягыннан «юмырык ясавга» карсы каратылган бек дуьрыс эм керекли явап деп санайман.

Патшалыгымыздынъ етекшиси элимиздинъ кавыфсызлыгын беркитуьв, Савытлы куьшлерди энъ де алдышы согыс техникасы эм алатлары ман канагатлав – ол аьлиги авыр халклар ара аьллеринде айлак та керекли йоллардынъ бириси экенин туьз белгиледи. Соны ол Язбасын окып турганда аян мысаллар ман беркитти. Мени онынъ коьрсеткен РФ коршалануьв министерствосы эм ракета-космос тармагы бирге янъы континентлер ара авыр ракетадынъ сынаьларын оьткерип, стратегиялык савыттынъ янъы кеплерин аьзирлеп баслаганы акында билдируьви суьйинтти эм оьктемситти. Бу согыс алатларына дуныядагы бир ПРО тармагы да карсылык этип болмайды. Сондай аьлде бизге карсы болатан эллердинъ савыт-садагы маьнесиз эм пайдасыз болып токтаьды! Коьресиз, этемиз десе бизим аьлимлеримиз эм конструкторларымыз кайдай уьстинликли янъы затларды да ойлап шыгармага боладылар. Бир соьзсиз де, сондай янъы согыс техникасы Путиннинъ баславы, онынъ талаплавы ман яшавга шыгарылып барады.

Созимди РФ Президентининъ Язбасында белгиленген соьзлер мен кутармага суьемен: *«Бизге ойларымызда, ислеримизде йигерли, яваплы, куьшли болмага, олай дегенимиз – оьз аьелимизге, балаларымызга, сав элимизге пайда аькелмеге, дуныяды, патшалыгымыздынъ яшавын ййги ягына туьрлендирмеге, биз бирге косылып ниет этетаган Россияды туьзбеге керекпиз»*.

Э. САИТОВ,
*«Ногайский район» МО административ-
ясынынъ Ямагат советининъ председате-
ли.*

ЙОЛЫГЫСЛАР

Дагестанда болып кетти

Навруз айдынъ 6-да Миллетлер иси бойынша федераллык агентствосынынъ етекшиси Игорь Баринов ис аьрекети бойынша Дагестанда болып кетти. Дагестан еринде болувы ман

Миллетлер иси бойынша федераллык агентствосынынъ етекшиси Елена Исинбаева атындагы «Труд» стадионында эртенги шагыннан оьткен «Савлайроссиялык миллетлер ара зарядка-

сы «Биз 18-нши навруз айында куьшли элди сайлаймыз!» деген акциясында катнасты. Онда, баска болып, белгили спортсменлер, ямагатлык аьрекетшилери де ортакшылык эттилер. Россия Президентин сайлав бойынша граждандарда электронлык белсенлигин коьтеруьв бу шарадынъ бас мырады эди.

Игорь Баринов ДГУ-дынъ студент яслары ман йолыгыс озгарды, элимиз уьшин янын курман эткен аьлиги Россиядынъ баьтирлерининъ эстелигининъ фотовыставкасында катнасты.

Баска болып, ол Дагестан Аькимбасынынъ исин кесек заманга юритуьвши Владимир Васильев пен, оннан сонъ Игорь Баринов «ПроРФ» Миллетлер ара патриотлык козгалысынынъ эм «Единая Россия» деген миллетлер ара координационлык советининъ ваькиллери мен де йолыгысты.

Сувьретте: *Игорь Баринов.*

БИЛСЕНЪИЗ, КЕРЕКЛИ

Аьдемлердинъ сайлавлар бойынша ыхтыярлары

Россия Федерациясынынъ граждандарынынъ патшалык ислеринде оьзлери яде болса, олардынъ ваькиллери аркалы катнаспага ыхтыярлары бар (Россия Конституциясынынъ 32-нши статьясына коьре).

Россия Федерациясында ялгыз власть булагы деп коьп миллетли халк саналады.

Аьдемлердинъ сол ыхтыярлары Россия Конституциясында беркитилген граждандардынъ баска ыхтыярларына коьре яшавга шыгарыладылар:

- патшалык власть эм ерли самоуправление органларын сайлавда эм сайланувда катнасув;

- референдумда катнасув;
- патшалык аьрекетке тенъ катнасув;

- правосудиеге йиберуьвде тенъ катнасув.

Патшалык ислерде катнасувдынъ маьнели кеби – сайлавлар боладылар. Россия Федерациясынынъ граждандары ясыртыннан тавыс беруьв сайлавларын да катнасадылар. Сол сайлавларда олар оьз ыхтыярлары ман эркин тавысларын бередилен. Сол ыхтыяр оларда 18 ясына толганнан сонъ болады. Солай ок, 18 ясына толган аьдем муниципаллык туьзилисининъ депутаты болып сайланмага да ыхтыяры бар. 21 ясына толган аьдем (айырым субъектлерде 18 ясына толган болса да ярайды) патшалык властининъ законодательный органынынъ депутаты болып сайланмага да болады.

Россия Федерациясынынъ Государственный Думасынынъ

депутаты болып гражданин 21 ясына толганнан сонъ сайланмага болады. Россия Федерациясынынъ Президенти болып 35 ясыннан арткан аьдемнинъ сайланмага ыхтыяры бар.

Суд карарына коьре, аьдем аьрекет этип болмайтаган эм тутнакка капалган болса, сайланмага да, сайламага да ыхтыяры йок.

Солай ок Россия Федерациясында шет эллерининъ граждандары да сайланып болмадылар.

Россия Федерациясы бойынша эки туьрли сайлавлар тармагы кулланылады – мажоритарлы эм пропорционаллы. Мажоритарлы деген, айырым белгиленген кандидатларга тавыс бериледи, солардынъ ишинде ким коьп тавыс алган, сол сайланган деп белгиленеди. Пропорционаллы деген, сайлавлар партиялы списокка коьре оьткериледи эм партия ваькиллери сайланды деп белгиленеди. Россия Федерациясынынъ Государственный Думасына сайлавлар толысынша партиялы списокка коьре оьткериледилен. Ызгы заманларда бу сайлавлар кеби коьбисине ярамайды эм эрислесуьвлер тувдырадылар.

Сол карсылыкка коьре, Федераллык законодательствого янъы йорык киритилген, эндигиден алып, аьр бир Россия Федерациясынынъ гражданини, бир партия сырасында да болмай, сонъ киргистилип, сайланмага болады.

Аьдемлердинъ борышлары патшалык бойынша, тек сайлавлар ман кутылып калмайды.

Сайланган аьдемлер халктынъ кызыксынувларын яклавшы боладылар. Государственный Думанынъ депутаты болып сайланган аьдем сонъында сайлавшылар ман йолыгыслар озгармага керек, олардынъ аьр бир соравына явап бермеге де борышлы.

Эгер сайлавшылардынъ кызыксынувлары якланмайтаган болса, олардынъ соравлары тийислисинше шешилмейтаган болса, сайлавшылар оьзлери сайлаган аьдемнин тайдырмага ыхтыярлары бар. Тек сол затты олар ерли самоуправление органларына сайланган депутатларга каратпага боладылар.

Сайлавлардан баска болып, халктынъ ыхтыярларын референдум да якламага болады.

Референдум деген, патшалык власть эм ерли самоуправление органларына айлак маьнели соравлар бойынша Россия Федерациясынынъ граждандарынынъ сайлавлары. Референдум оьзининъ озгарылув дережесине коьре, ортак федераллык, регион эм ери бойынша болады.

Референдум да Россия Федерациясынынъ граждандарынынъ оьз ыхтыярларына коьре озгарылады эм сонда да олар ясыртын тавысларын бередилен.

Референдумда Россия Федерациясынынъ 18 ясына толган гражданини катнаспага ярайды.

С. АДЖАТАЕВА,

Ногай районы бойынша Россия ОМВД юрисконсульты иш ислер службасынынъ капитаны.

ОЬНЕР

Ногай халкынынъ билбили

Хатын-кызлар байрамы алдында Махачкалада, Дослык уйинде, туьрли ис аьрекетлерди бардыратаган, куллыклары республикада йогары дережеде белгиленген хатын-кызлар шакырылганлар.

Дагестан Аькимбасынынъ куллыгын юритуьвши Владимир Васильев йыйылганларды Халклар ара Хатын-кызлар байрамы ман кутлап, берк ден савлык, наьсип йорап: «Сизде аьлемет талап бар ис орында коьтерилмеге, йогары уьстинликлерге етиспеге, соны ман бирге балаларынъызды оьстирмеге, аьел тандырын сакламага. Сиз бизим янымызга йылувлык эндириесиз, сизинъ шыдамлыгынъыз, йигерлигинъыз, суьйминъыз бизге, эрлерге, коьп кыйынлыклардан оьтпеге дем береди», – деди.

Айырым разылык соьзин кеспили куллыгын бажарым-

лы бардырган кыскажыларга каратып, Владимир Васильев оларга Сый грамоталар эм орденлер тапшырды, саьатлер савкатлады. Солардынъ ишинде «Дагестаннынъ халк артисти» деген сыйлы атка буьгуьн бизим ердесимиз, йыршы кызымыз, «Айланай» патшалык фольклор-этнографиялык ансамблининъ солисткасы Фатима Нурлубаева тийисли болды. Ол ногай маданиятымызды оьстируьвге коьп куьшин салады. Республикада, районда болган туьрли шараларда Фатиманынъ билбил сеси бизди юбантып, коьнъилимизди оьр коьтерип келеди.

Сондай сыйлы йогары савгага босына тийисли болмаганын белгилеп, бек суьйинемиз, уьстинликлер, бийикликлер йораймыз. Нур себилсин дайым юрген йолынъа, Фатима Явгайтаровна.

Сувьретте: *Ф.Нурлубаева.*

ДЕПУТАТЛАР ЭСИНЕ

Сессия озгарылаяк

21-нши мартта эртенги 10 саьатте «Ногайский район» МО администрация меканында «Ногайский район» МР-нынъ 6-ншы кере шакыртылган Депутатлар йыйынынынъ 16-ншы сессиясы озгарылаяк. Онынъ ис куьнделигинде тоьмендеги соравлар каралаяк:

«Ногайский район» МО администрация аькимбасынынъ 2017-нши йыл уьшин эсап беруьви (Аджеков М.К. – «Ногайский район» МО администрация аькимбасы).

Ногай районы бойынша Россия ОМВД начальнигининъ эсап

беруьви (Койлубаев А.И. – Ногай районы бойынша ОМВД начальниги).

«Ногайский район» МО бюджетине 2018-нши йылга туьрленислер киритуьв акында» (Кидирниязова А.Р. – «Ногайский район» МО администрациясынынъ финанс боьлигининъ бас специалисти).

«Ногайский район» МО администрациясынынъ структурасына туьрленислер киритуьв акында» (Сайтов Х.А. – «Ногайский район» МО администрация аькимбасынынъ орынбасары).

Туьрли соравлар.

Россия уьшин – В.Путин уьшин

Келип турган каты куьн, 18-нши мартта, элимиздинъ баъри ерлеринде де онынъ гражданлары Россиядынъ Президентин сайлаяклар. Бу сайлавлар халкымыз уьшин айлак маьнели, неге десе сол куьн биз алдыдагы 6 йылга патшалыгымыздынъ келеектегисин белгилекепиз. Сол себептен бизим сайлавымыз терен ойлы, бизге келисли эм пайдалы болмага керек.

Сайлавлар бизде йылда да оьтедилер. Тек солардынъ арасында, мага коьре, элимиздинъ етекшисининъ ис орынына тийисли кандидатты айырув – ол бек яваплы эм керекли сайлав. Мунда бизим сондай да уйкен, ыспайы эм уллы Россиядынъ Президентин ким болса сол болмага ярамайды. Ол затты бизге оьткен тарихимиз бек аьрув коьрсеткен. Бизим сайлавымыз бан, неге десе бизим де, балаларымыздынъ да, олардынъ балаларынынъ яшав бактылары, Россиядынъ, аз десенъиз сав дуниядынъ танълагы куьн кайдай йолга туьсееги, кайдай орынды бийлееги тар байланыслы. Келип турган каты куьн болак сайлавлардынъ маьнелиги тап сондай.

Дурысын айтув керегеди, бизим аьлиги заманымыз, дуниямыз бек авыр. Сав планетамыз бойынша керекли энергоресурслар оьлшем ки мепи барады, авадынъ тезлик пен йылынувы коьп ерлерде табият баьле-казаларын тувдырады, коьплеген политикалык, социаллык маьселелери шешувди талаплайдылар. Болса да оннан да бек бизим аьр биримизди дуниядагы материклердинъ, коьп туьрли патшалыклардынъ бир-бириси мен катнасувы, оьзлери арасындагы аьллесуьвлери, США эм Куьнбаттар Европа эллерининъ ердеги ресурслар уьшин куьресте оьзлериннен оьзге баскалар ман санапай, оларга оьз ой-ниетин куьш пен таралтувы, маьселелерди соьгис пан шешпеге ымтылувы уйкен навасызлык эндиреди. Мундай кыйынлы аьлдерде бизим Россия элимиздинъ оьрленуьви, онынъ беркуьви эм куватлы болувы ман коьп зат байланыслы, неге десе Россия онынъ бактысы сав планетада халклар ара тынышлыкты, эмишликти, дурыслыкты якламага буйырган. Биз дунияга яратылганнан бери сондай эл болып келеатырмыз. Бизден оьзге ол затты бирев де этип болмайды эм этпеек. Соьйтип тарих бойынша Россияга ер юзинде айлак маьнели яваплы орын белгиленген.

Буьгуьнлерде дунияда туьзилген аьллерге карай берип, ердеги патшалык етекшилери ара-

сында мен Россия Федерациясынынъ Президентин Владимир Владимирович Путиннен акыллысын, йигерлисин, каьмбиллисин коьрмеймен. Айткандай да, 18 йылга ювык заман Путин патшалыгымыздынъ тарихинде, онынъ ямагат-политикалык яшавында уйкен орынды тутып келген эм келеатыр. Эсимизде авыр 1999-ншы йылдынъ август айы. Бизим Дагестанга коньысы Шешен Республикасынан халклар ара савыглы террористлер куьплери шапкынлык эткен навасыз куьнлер. Ол замандагы Россия Президентин Борис Ельцин оьзининъ Указы ман сонда ок министрлер кабинетининъ председатели Сергей Степашинди куьллыгыннан тайдырып, орынына Владимир Путинди беркитеди. Алдынги йылларда оьзине эс эттирмейтаган, уьндемес, коьплерге таныс болмаган В.Путин биринши куьнлерден алып исине белсенли урынды. Ол энъ де алды ман Дагестан ерине кирген бандитлерге карсылык этуьвди, соньында оларды кувувды эм йок этуьвди уйгынлады. Соьйтип, сентябрь айында Новолак районьна кирген бандит куьплери де бузгышланып, Чечняга керри кайтарылды. Болса да В.Путин соьны ман бу исти кутармады. Ол сол йылдынъ куьзинде ок коньысы республикады бийлеп алган террористлерге карсы экинши соьгис операцияды баслады. 2000-ншы йылдынъ март айында В.Путин Россия Президентин этилинип сайланды. Шешен Республикасында юритилип турган террористлерге карсы дав операциясынынъ сырагысында онынъ авыл эм калалары бандитлерден босатылды, шешен халкы бузылган экономикасын туьзетуьвге, тынышлы яшавга кайтты. Ол зат элимизде, халкымыз арасында В.Путиннинъ сыйын коьтерди, неге десе ога дейим коньысы республикады бийлеген бандитлер биревге де яшав бермейтаган эди.

Сол эстелики 1999-ншы йылда Россия шет эллердинъ «ярдамы» ман бузылуьва, граждандлар соьгысына аьзир этилинген эди. Тек В.Путиннинъ куьшшилиги бу сценарийди бузды, Москва политикалык эркин коьрсетти.

Соннан бери эндигиси 20 йылга ювык заман оьтип туьри. Владимир Владимировичтинъ етекшилиги мен сол шаклы заман узагында патшалыгымызда коьп яваплы эм керекли ислер этилинди. Энъ де бас деп кыска заман ишинде Россия шет эллер алдында тизине шоьккен ериннен турды. Бу ис Владимир Путиннинъ савлайы аьрекетинде энъ де маьнелиси болып саналады. Ол Россия ман етекшилевди кайтадан тургызды, власть вертикалин туьзди, соьны ман бирге ерлерлерге губернаторларды Москва беркитеттаган алдынги принципин кайтарды. Россия Армиясы оьзине керекли кадрде карьжланып баслады. Соьйтип, 2010-ншы йылга Россия дуниядынъ алдышы бес аьскершилик бюджетлерин сырасына кирди (58,7 миллиард доллар оьлшеминде), ол тек США, Китай, Франция эм Великобританиядан соьнгы болып токтады. Путиннинъ заманында элимиздинъ Савыглы куьшлери танымастай ийги ягына туьрленди. Аьлиги заманда 2027-нши йылга дейим армияды янъы соьгис алатлары ман канагатлав программасы туьзилген. Ама айтув керек болады, эгер СССР бузылмаган болса, армия сондай янъы ракеталарды, баска соьгис алатларын, керекли акшады аьли 1990-ншы йылларда да алган болак эди. Путин 2000-ншы йыллардынъ ортасында ашык кепте Совет Союзынынъ бузылуьви бизим халкымыз уьшин уйкен кайгылы ис болганын билдирди. Меним ойыма коьре, эгер 1990-ншы

йылларда элимиздинъ етекшиси Путин болган болса, СССР патшалыгымыз бузылмас эм ол армаган мукаят та оьрленген болар эди! Кайдай оькинишли факт, тек болса да сонъында сама бизге Путиндей аьдемнинъ келгени наьсибимиз тувыл ма?!

2000-ншы йыллардан 2010-ншы йылларга дейим халктынъ яшав аьллери заьлимдей ийгиленди. Аьлиги заманда яшавшылардынъ хыйлысы автомашиналар, уйшилик техникасын сатып аладылар, янъы уйлер курадылар, учреждениелер, организациялар, яшавшылардынъ коьбиси компьютерлер кулланады эм с.б. илгери аьыглар орын тавып барады.

Россияда табиятты эм тоьгерек якты саклав, коррупция, алкоголизм, наркомания эм баска маьселелер шешилуьвди куьтедилер. Элбетте, соларды тайдыруьвди Путин кайсы бир ерде шыгып соьйлевлеринде соьзининъ бас маьнеси этип айырып белгилейди. Мысалы уьшин, коррупция ман куьрес элимизде басланган эм бизим республика еринде де юритилип туьри. Сайлавлардан сонъ бу маьселелер, соравлар бойынша кенъ тармаклы куьллык армаган бардырылаак.

Билимли, сабыр, шыдамлы, эр хасиетли, эрши кылыклары болмаган, дайым да илгери карайтаган Владимир Владимирович кайсы заманда да эм кайсы ерде де ийги туьрленислердинъ, янъы куьрылыслардынъ, алдышы ой-ниетлердинъ баславшысы болып келеди. Ол Россиядынъ келеектегиси куьллыкшы, йигерли, оьз элин суьетаган яслар ман байланыслы экенин эм ясларга уйкен сенимлигин билдиреди.

Мен баъри де район сайлавшыларын 18-нши мартта оьз участок сайлав комиссияларына келмеге эм тавысларын Владимир Путин уьшин бермеге шакыраман. Владимир Путиннинъ йолы – оьрленуьвдинъ, алдыга баруьвдинъ, тынышлыктынъ эм бирлесуьвдинъ йолы. Янъы Россия уьшин, бизим ийги эм ярлык келеектегимиз уьшин, Владимир Путин уьшин! Путинди сайлавымыз – дуьрыс эм ак ниетли сайлав эм сол сайлавымыз бизим уйкен Аталыгымызды эндиги де бийик оьрлерге коьтерер!

МАДИНА АБДУЛАЛИМОВА,
«Россельхозбанк» Дагестан Республикасындагы филиалынынъ Терекли-Мектебтеги офисининъ етекшиси.

ЙОЛЫГЫС

Бизде конакта В.Путиннинъ сенимли аьдемлери

Сайлавлар алдында «Ногайский район» МО администрациясында Россия Федерациясынынъ Президентине кандидат Владимир Путиннинъ сенимли аьдемлери: ДР патшалык «Лезгинка» ансамблининъ етекшиси Джамбулат Магомедов эм Россия Федерациясынынъ баьтири Магомед Нурбагандовтынъ атасы, Сергокала авыл орта школасынынъ директоры Нурбаганд Нурбагандов пан район ис коллективлерининъ йолыгысы болып озды.

Йолыгысты юритуьвши Сабира Абубекерова йыйылганларды келген сыйлы конаклар ман таныстырып, соьзди кандидат В.Путиннинъ сенимли аьдеми Д.Магомедовка берди. Ол янъыларда Н.Нурбагандов пан бирге В.Путин мен йолыгысуьва болганлары акында билдирди. Д.Магомедов ногай халкы «уллы, ыспайы халк, онынъ ваькиллери кайсы ерде де оьзлерин тийисли кепте юритеди-

лер. Сондай халк сайлавларда да тийисли кандидатты сайлар», – деп айырым белгиледи. Ол «Россиядынъ танълагысын биз Путин мен бирге курмага ниетленемиз. Сондай аьдем мен Россия энъ де уллы элге айланар», – деген сенимин билдирди.

Н.Нурбагандов Путинди тек телевидениеден тувыл, онынъ янына барып коьргени, оны ман уйшилик аьлинде болганы эм кайтип ол Нурбагандов-

лардынъ аьелининъ кайгысын боьлискени, Магомедтинъ йигитлигине уйкен оьрмет эткени акында хабарлады. «1999-ншы авыр йылда ол (Путин) Дагестанга келди. Ол бизди сондай кыйынлы куьнлерде коьтергишледи, бирлестирди, Дагестанга суьйимлигин билдирди. Ол бизди, дагестаншыларды, айырым сыйлайтаганын дайым да билдиреди», – деп белгиледи Н.Нурбагандов. Ол Путинге 1990-ншы йыллардан кайдай эл, кайдай армия калганын, аьлиги заманда онынъ басшылыгы ман патшалыгымыз эм армиямыз кайдай куьш йыйнаганына эс эттирди. «Мен оьзим Путин уьшин тавысымды береекпен. Мен биревге де онынъ уьшин тавыс беринъиз деп тилемеймен. Тек сайлавларга келмеге керек. Сайлавларга келип, аьр биримиз уйкен туьрленислердинъ катнасуьшысы болмага тарыкпыз», – деди Н.Нурбагандов.

Йолыгыста «село Терекли-Мектеб» СП МО аькимбасы Зейдулла Аджибайрамов, район ясуьйкенлер советининъ председатели Рашид Мурзагишиев, район депутаты Рустем Гапаров, Ногай ЦРБ-нынъ бас врачынынъ орынбасары Асрет Абдурахманова эм баскалар шыгып соьйледилер.

М. ХАНОВ.

Саклык тутсак, сайлавларды тынышлы озгарармыз

2018-ншы йылдынъ 18-нши март куьнинде Россия Федерациясынынъ Президентин сайлавлар оьткерилеек. Сол сайлавлар районьмыздынъ ямагат-политикалык эм криминогенли аьллерининъ оьрленуьвине себеплик этпеге болады.

Ногай районы бойынша Россия ОМВД-сы тез арада оьткерилеек сайлавларда ямагат кавыфсызлыгын канагатлав ниет пен сайлавлар озгарылатаган участкалардынъ ювыгында автокоьликлер токтатылма-яклар, ДПС инспекторлары сога тергев салааклар. Баъри граждандларга да сайлав куьн белгиленген йорыкларды тутпага тилек саламыз. Эгер сизде кайдай болса да, тийисли йорыкларды бузатаган билдируьвлер бар болса, кешиктирмей, Ногай районы бойынша Россия ОМВД-сына 8-872-56-21-4-78 яде 02 номерли сеним телефонына тел сокпага тилек саламыз. Сизинъ заманы ман тел согуьынъыз коьплеген аьдемлердинъ яшавын саклавга себеплик этпеге болады.

ли телефонлар ман да пайдаланмага ярамайды.

Граждандлардынъ кавыфсызлыгын канагатлав ниет пен сайлавлар озгарылатаган участкалардынъ ювыгында автокоьликлер токтатылма-яклар, ДПС инспекторлары сога тергев салааклар. Баъри граждандларга да сайлав куьн белгиленген йорыкларды тутпага тилек саламыз.

Эгер сизде кайдай болса да, тийисли йорыкларды бузатаган билдируьвлер бар болса, кешиктирмей, Ногай районы бойынша Россия ОМВД-сына 8-872-56-21-4-78 яде 02 номерли сеним телефонына тел сокпага тилек саламыз.

Сизинъ заманы ман тел согуьынъыз коьплеген аьдемлердинъ яшавын саклавга себеплик этпеге болады.

А. КОЙЛУБАЕВ,
Ногай районы бойынша Россия ОМВД-сынынъ етекшиси
полиция подполковниги.

Савлай яшавы – уллы наьсип

Ногай районынынъ оьктемлигининъ санында баскага усамаган, даньклы атлар, производстводынъ эм социаллык службасынынъ ат казанган куллыкшылары коьп. Онынъ бай ярасы-клыгы боладылар даньклы окытувшылар, савлай яшавын маьнели эм ак ниетли иске – яс несилиди тербия-лавга эм окытувга багыслаган педагогикалык исининъ ветеранлары. Олар, бизим окытувшылар, ямагаттынъ интеллигентлик эм эдаплык негизин кеплейдилер.

Сондай бир окытувшы акында хабарлагым келеди. Ол аьдем оьз авылы Кумлыда да, районда да белгили, ама бирерде касында туруп, онынъ акында бир зат та билмейсинь. Буьгуьн мен «Биз сизинъ атларынъызды эсте саклармыз» деген рубрика астында язбага токтастым. Аьр бир мектеб алдын ислеген окытувшылар акында эсти кайтадан тургызтса, аьруьв деп ойлайман, неге десе тарихти билмеге керек.

Яс заманымда мен бу Кумлы авыл мектебинде аьрекети эткенмен, сонынъ уьшин сол мезгилде яс окытувшы Т.К.Картакаевады ийги билемен. Оьзининъ мектебине, аьрекетине, ис йолдасларына аьлемет карасы мени дайым да сукландыратаган эди: бирге бир ерде ислевим онынъ ишки дуньясын билмеге эп берди. Соьзсиз де, ол – йогары педагогикалык эм аьдемшилики касиет белгилери бар кызыклы эм яркын аьдем. Аьр кайсыга да авыр вакытта табылар, сенимлик тувдырар. Керексе, сол сабат ок етер эм колыннан келгенин этер. Коьплер ога маслагатласув уьшин келедилер, ол тоьгерегинде йылы яшав таппага болатан янайткан отка уасалы.

ТУВГАН ТИЛЛЕР КУЬНИ БЕЛГИЛЕНДИ

Халклар ара тувган тил куьнге багысланып А-Х. Джанибеков атындагы мектебтинъ ногай тил эм адабиат сабагынынъ коьримли окытувшысы Кумисхан Сулейман кызы Камалова 6-ншы класлар окувшылары ара, «Кувнак эм тапкыр» деп атап, шара озгарды. Бу бек кызыклы ярысты окытувшы оьзи Кадриядынъ «Ногайыма» деген ятлавы ман ашты эм юритти.

Ярыста болса, 6-ншы класлардынъ окувшылары аьр бири-си бир куьпке боьлинип, «Маьметекей», «Шабьден», «Юлдызлар» деген ярасык атлар ман оьз куьплерин атап, катнастылар.

Олар биринши болып, танысув эттилер. Окытувшыдынъ кызыклы сорауларына окувшы-

лар яваплар бердилер, керекли ерлерде оьз оьнерлерин де, тапкырлыгын да коьрсеттилер.

Ярыстынъ барысында окувшылардынъ ата-бабалардан калган айтувлар ман такпакларды кайтип билетаганларын да эситтик. Солай ок, ногай шаирлердинъ ятлауларын да ярыс бойынша эситтик, заньыраган миллет анълар шалынып, биов оьнерлерин де коьрдик.

Ярыс кызыклы эм кызувлы эди.

Оьзлерининъ кийген кийимлери мен коьзди куванттылар «Юлдызлар» куьбининъ кызлары. Олар кара туьсли кийимнинъ уьстине яркыраган юлдызлар ябыстырып шыктылар. Бу ярыстынъ алдында окытувшыдынъ

катнаслар болатан эди. Окытувшы ийги каьрлевши бавшыга уасалы болмага керек: онынъ ойына коьре, ийгиликти окувшылар юреклеринде оьстирмеге керек, неге десе окытувшы – аьдем янын курувшы эсабында. Аьр дайым да Тансык Кусеповна балаларды ийги ислер этпеге онълайтаган эди. Ол оларда оьз халкы уьшин оьктемлик сезимин, оьз тувган тилине сый этуьв, оны уьйренмеге кереклигин эм тувган ерине суьйимликти тербиялаган.

Бир кере мага онынъ бир дерисинде болмага туьсти. Соннан бери коьп заман озган, ама меним эсимде калган. Деристе окувшылардынъ эсти каратып болувы мени аьжейипсиндирди. Баска зат пан аьвликепейсинь, оны соьз устасы экенин сезесинь. Босына айтылмайды ша окытувшы артист деп: ол аьр куьн сценага шыгады окувшыларга кайта-кайтадан билгенин беруьв уьшин. Савлай дерис барысында юзин онынъ йылы куьлемсирев

бийлеген эди.

Белгилев керек: Тансык Кусеповна окытув аьрекети яратувшылык пан карайды. Ол аьр окувшыдынъ байыр эплерине эм баскалыкларына эс караткан. Балалардынъ туьрли як оьрленуьви акында каьршеккен, оларды яратувшылыкка онъламага, ийгиликке суьйимлик сезимин тувдырмага шалыскан. Оьз тербияланувшыларынынъ яшавын толысынша кызыклы этуьв уьшин коьп зат эткен: тербиялав мырадат эм олардынъ интеллектин оьрлендируьв уьшин класстан тыскы коьп шаралар озгарады эм оларда баьри окувшылар да ортакшылык этсе экен деп каьрлейди.

«Сен уьшин наьсип деген не?» деген сорава ол кешикпей: «Наьсип – ол аьр куьн сени суьйиндиретаган зат пан каьрлев», – деп яваплады. А олай деген – балалар ман куллык этуьв. Мине бир неше йылдан бери Тансык Кусеповна – тыншаювда, ама белсенли эм пайдалы яшавды бардырады. Бу

куьнлерде де Кумлы авыл мектебинде кесписи бойынша окытувшылык аьрекети мен каьрлейди. Орыс тили бек кыйын, сонынъ уьшин ол оьз окувшыларын Пушкиннинъ эм Достоевскийдинъ тилин билип, оьз ойлары ман, орыс тилининъ баьри йорыкларын тутып, толысынша боьлисип болгандай этип окытпага шалысады. Тансык Кусеповна коьп заманын йибере-ди оьзи суьятаган, янын эм акылын азыкландыратаган затларга. Бос заманын ол китап окувга багыслайды.

Тансык Кусеповна эски суьвретлерди актарып карамага суьеди. Олар ога оьткен йылардынъ сесиндей: арт каратадылар, оьткен йол ман юргистедилер, оьз бактысы ман ювыртадылар. Олар оны паракхатландырадылар, ойында тувган ерине аькеледилер.

Тансык Кусеповнадынъ яшавында коьп кызыклы оьзгерислер, яркын, яркы эм суьйинишли вакытлар болган. Энь ийги баьри зат яшавына, оьрилген шаш оьрмедеги банттай болып. Эстеликли эм суьйинишли куьн – суьйим сезими мен бийленгенин. Кайтип явап-ламасынъ ярасык ястынъ сезимине. Бийик бойлы, кара шашлы ярасык яс рас-ты ога яшав йолында. Йыр йырлав, домбырада ойнав оьнери бар эди ястынъ. Кайтип яратпассынъ. Авыл ерде той этип, олар аьел ошагынынъ отын яктылар. Аьел яшавы коьплерди-киндей эди: бирерде тегис эм сабыр, бирерде кайнавлы эм тынышсызландырув-шы, ама аьелде доьрт увыл тувып оьстилер.

Аьли онынъ яшавында бас орында – уныкла-ры. Олар ога баасыз ярасыклавлар, наьсип аралы.

«Олар мага куьн коьзиндей: янымды йылытадылар, куьш береди-лер», – дейди Тансык Кусеповна уныкла-ры акында.

Фрунзе каласында пединститутынинъ орыс тил эм адабиат факультетине туьсеятканда, ол окытув-шыдынъ куллыгы навасыз экенин билетаган эди. Ол йогары явапшылыкты эм уйгынлавшылыкты, дайым-лык куьш-куватлык болган-ды талаплайды. Тек коьп билим, йогары борыш, уьйкен эм яныплы янлы, танъ эм шыдамлы юре-ги болган аьдем сол авыр борышты толтырып бажа-рады. Бу баьри зат Тансык Кусеповнада бар: ол аьр бала янында саьвлелер эм юлдызлар ягып бола-ды. Онынъ баасыз, оьзин толысынша берип юритета-ган окытувшылык аьреке-ти, яшав йолы, ишки дун-ясы онынъ колында окып, билим алган баьрисине де уьйкен коьрим эсабында дайым боляк.

Аьдем акында онынъ ислерине коьре айтылады. Тансык Кусеповнадынъ иси Билим тармагынынъ туьрли савгалары ман белги-ленген (грамоталар, разы-лык хатлар, йогары атлар) Ама онынъ бас савгасы – окувшыларынынъ суьйи-ми эм сыйлавы: олардынъ юреклеринде Тансык Кусеповна яркын ыз калдырган. Кеспи байрамы – Окытув-шы куьнинде суьйиништен онынъ коьзлери ясланады-лар, телефон сеси тынмай-ды, уьй эсиги ябылмайды эм почта ячиги бос тувыл. А шешекейлер ше! Бу зат-лар савга тувыл ма! Сол зат уьшин яшамага эм балалар-ды окытпага керек. Ол – уллы наьсип!

Л. ИБРАГИМОВА.

Суьвретте: Т. Картакаева окувшылары ман.

Кувнак эм тапкыр балалар

Халклар ара тувган тил куьнге багысланып А-Х. Джанибеков атындагы мектебтинъ ногай тил эм адабиат сабагынынъ коьримли окытувшысы Кумисхан Сулейман кызы Камалова 6-ншы класлар окувшылары ара, «Кувнак эм тапкыр» деп атап, шара озгарды. Бу бек кызыклы ярысты окытувшы оьзи Кадриядынъ «Ногайыма» деген ятлавы ман ашты эм юритти.

Ярыста болса, 6-ншы класлардынъ окувшылары аьр бири-си бир куьпке боьлинип, «Маьметекей», «Шабьден», «Юлдызлар» деген ярасык атлар ман оьз куьплерин атап, катнастылар.

Олар биринши болып, танысув эттилер. Окытувшыдынъ кызыклы сорауларына окувшы-

лар яваплар бердилер, керекли ерлерде оьз оьнерлерин де, тапкырлыгын да коьрсеттилер.

Ярыстынъ барысында окувшылардынъ ата-бабалардан калган айтувлар ман такпакларды кайтип билетаганларын да эситтик. Солай ок, ногай шаирлердинъ ятлауларын да ярыс бойынша эситтик, заньыраган миллет анълар шалынып, биов оьнерлерин де коьрдик.

Ярыс кызыклы эм кызувлы эди.

Оьзлерининъ кийген кийимлери мен коьзди куванттылар «Юлдызлар» куьбининъ кызлары. Олар кара туьсли кийимнинъ уьстине яркыраган юлдызлар ябыстырып шыктылар. Бу ярыстынъ алдында окытувшыдынъ

Г. САГИНДИКОВА. Суьвретте: ярыс барысы.

4. Рекомендовать Главам сельских поселений принять нормативный акт обеспечивающий ежемесячную выплату пенсии за выслугу лет лицам, замещавшим должности муниципальной службы за счет средств бюджета сельского поселения.

5. Опубликовать (обнародовать) настоящее решение на республиканской общественно-политической газете «Голос степи» и на официальном сайте администрации МО «Ногайский район».

6. Контроль за исполнением настоящего решения возложить на Шандавову У.Д – депутата на постоянной основе.

2.Обнародовать Правила содержания домашних животных, скота, птицы и выпаса скота на территории МО «Ногайский район» РД.

3.Контроль за выполнением настоящего решения возложить на администрацию МО «Ногайский район» РД.

4.Решение вступает в силу после обнародования.

естественных водоемах либо на искусственно созданных в пределах личного земельного участка запрудах. Создание искусственных запруд, загонов за пределами участка запрещено;

2.7. Домашний скот и птица должны содержаться в помещениях, отвечающих санитарно-техническим требованиям. При строительстве хозяйственных построек для содержания и разведения животных необходимо руководствоваться нормативами градостроительного проектирования и санитарными нормами, согласно которым определены расстояния от мест содержания животных до жилых помещений, в соответствии с которыми в личных подсобных хозяйствах граждан расстояния от помещений для содержания и разведения животных до объектов жилой зоны должны быть не менее указанных в таблице:

хозяйственных посевов и насаждений, их повреждение и уничтожение, а также могут быть созданы помехи движению транспортных средств на автомобильных дорогах общего пользования. Скот, находящиеся без присмотра считаются бродячими.

Раздел. 5. Ответственность

5.1. Нарушение данных правил влечет административную ответственность в соответствии с Законом РД от 12 января 2015 года № 10 «Кодекс Республики Дагестан об административных правонарушениях».

5.2. Вред, причиненный здоровью граждан, или ущерб, нанесенный имуществу, возмещается владельцами животных в установленном законом порядке по решению суда.

В целях обретения муниципальным образованием «Ногайский район» Республики Дагестан официальных символов (флага, герба, гимна), руководствуясь статьёй 9 Федерального закона от 06.10.2003 № 131-ФЗ (ред. от 29.12.2017) «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации», статьями 4 и 8 Устава МР «Ногайский район» Республики Дагестан Собрание депута-

Общие положения

1.1. Настоящее положение регламентирует организационные процедуры по проведению конкурса на разработку эскизов герба, флага и текста гимна муниципального образования «Ногайский район» РД, определяет условия и сроки его проведения, состав его участников. Данное Положение разработано на основании ст. 9 Федерального закона от 06.10.2003 № 131-ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации, статьями 4 и 8 Устава МО «Ногайский район» Республики Дагестан Собрания депутатов МР «Ногайский район» Республики Дагестан.

1.2. Цель проведения конкурса - сохранение и развитие традиций муниципального образования, преемственности поколений, привлечение к исторически значимой общественной работе жителей муниципального образования путем разработки эскизных проектов герба и флага муниципального района, текста и музыки гимна муниципального образования .

Задача конкурса является - оптимальный выбор наиболее удачных, точно отражающих специфику муниципального образования, отражение в официальной символике района его исторической значимости, связи поколений, культурных и национальных традиций и иных местных особенностей его исторических, культурных традиций эскизных проектов герба, флага и гимна муниципального образования.

1.2.1. Обретение официальных символов (герба,флага и гимна) муниципальным образованием «Ногайский район» Республики Дагестан.

1.2.2. Привлечение жителей Ногайского района к формированию официальной символики района.

1.2.3. Развитие инициативы самостоятельных и профессиональных художников - дизайнеров, творческих коллективов района, их общественной активности.

1.2.4. Отбор (выявление) лучших эскизных проектов герба и флага муниципального образования «Ногайский район» Республики Дагестан.

2. Порядок формирования рабочего органа конкурса

2.1. Для проведения конкурса на разработку эскизов герба, флага и текста гимна (музыки гимна) муниципального образования Ногайский район Республики Дагестан создается конкурсная комиссия.

2.2. В состав конкурсной комиссии входят представители Администрации района, депутаты районного Собрания депутатов, представители учреждений, творческих коллективов района.

3. Участники конкурса

3.1.Участниками конкурса могут быть гражда-

Состав конкурсной комиссии для проведения открытого конкурса на разработку эскизов герба, флага и гимна муниципального образования «Ногайский район» Республики Дагестан:

Аджеков М.К. - Глава МО «Ногайский район», *председатель комиссии.*

Шандавова У.Д. - депутат на постоянной основе, *заместитель председателя комиссии.*

Телекниязова З.К. - ведущий специалист представительного органа, *секретарь комиссии.*

РЕШЕНИЕ
15-ой СЕССИИ СОБРАНИЯ ДЕПУТАТОВ МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА «НОГАЙСКИЙ РАЙОН» РЕСПУБЛИКИ ДАГЕСТАН 6-го СОЗЫВА
15 февраль 2018 г.
О разработке эскизов флага, герба и гимна МО «Ногайский район» Республики Дагестан

тов МР «Ногайский район» Республики Дагестан

РЕШИЛО:

1. Утвердить Положение о порядке проведения конкурса на разработку эскизов официальной символики (герба, флага, гимна) муниципального образования «Ногайский район» РД (прил.№ 1)

Председатель Собрания депутатов МР «Ногайский район»

Положение
о проведении конкурса на разработку официальной символики (герба, флага и гимна) муниципального образования «Ногайский район» РД

не, проживающие на территории муниципального образования Ногайский район РД, а также профессиональные и самодеятельные художники, дизайнеры, независимо от их места жительства, возраста, профессии.

4.Сроки и условия проведения конкурса

4.1.Заявки для участия в конкурсе представляются в Собрания депутатов «Ногайский район» Республики Дагестан в срок до **15.04.2018 г.** по адресу: РД Ногайский район с. Терекли-Мектеб ул. Карла Маркса д 15. Здание администрации МО «Ногайский район»

В заявке указываются следующие сведения:

1) фамилия, имя, отчество участника;

2) домашний адрес;

3) место работы (учебы), должность;

4) контактный телефон.

К заявке должны быть приложены эскиз проекта изображения: герба - в цветном и черно-белом контурном варианте; флага – в цвете, на листах формата А4. К эскизам прилагается геральдическое описание герба и флага (пояснительная записка) с описанием идеи герба и флага, их цвета, формы, пропорции и т. д., объемом не более двух страниц набранного текста. По возможности желательно эскизы представлять и в электронном виде, с пометкой «на конкурс».

- эскиз проекта герба муниципального образования в цвете с приложением пояснительной записки, где защищены цветовое решение, геральдическая символика, дано подробное описание герба;

- эскиз проекта флага муниципального образования с пояснительной запиской, в которой защищаются выбранные цвета флага, геральдические символы, нанесенные на полотно флага, указаны размеры флага, дается его общее описание;

- текст проекта гимна;

- фонограмма проекта гимна.

При исполнении эскизов флага и герба следует учитывать следующее:

- отношение ширины флага к его длине - 2:3;

- флаг и герб муниципального образования не могут быть идентичны Государственным флагу и гербу Российской Федерации, флагу и гербу Республики Дагестан.

4.2.Основным критерием оценки конкурсных работ является высокое художественное достоинство, оригинальность, точность и достоверность символов, отвечающих всем требованиям и позициям геральдики, историческая значимость, культурных и национальных традиций и иных местных особенностей.

4.3.Эскизы герба, флага и текст проекта гимна переданные непосредственно или направленные почтой после указанного срока, а также не отве-

Члены комиссии:
Акбердиев А.С. - депутат районного Собрания депутатов.
Авезов М.А. - член союза писателей и член союза журналистов РФ, Лауреат международной премии имени Низами (по согласованию).
Зарманбетов К.Т. - член союза художников РФ, КЧР, заслуженный деятель искусств РД, академик академии художеств Республики Казахстан.
Абубекерова С.К. - директор МКУ «Централь-

2. Утвердить комиссию по проведению конкурса эскизов флага, герба и гимна МО «Ногайский район» Республики Дагестан (прил. № 2)

3. Опубликовать (обнародовать) настоящее решение в республиканской общественно-политической газете «Голос степи» и на официальном сайте администрации МО «Ногайский район».

Р.Насыров.

Приложение №1 к решению сессии Собрания депутатов МР «Ногайский район» от 15.02.2018г. № 63

чающие условиям конкурса, конкурсная комиссия не рассматривает.

4.4.В срок до **30.04.2018 г.** конкурсная комиссия рассматривает представленные варианты эскизов герба, флага и текста проекта гимна (фонограмма проекта гимна) МО «Ногайский район» Республики Дагестан.

4.5. Конкурсная комиссия оставляет за собой право решения об использовании идей или творческих решений из эскизов работ разных авторов, участвующих в конкурсе на официальные символы, для создания окончательного варианта эскизов символов муниципального образования «Ногайский район» РД, при этом, конкурсной комиссией авторам может быть предложено доработать свои заявленные работы с учётом пожеланий, высказанных комиссией.

4.6.Конкурсные работы не возвращаются, передаются в архив Администрации района и могут быть использованы в производстве значков, памятных знаков, вымпелов и другой сувенирной и социально-рекламной продукции.

5. Подведение итогов

5.1.Днем проведения конкурса считается день итогового заседания конкурсной комиссии, на котором определяется победитель конкурса и подписывается протокол о результатах конкурса.

5.2. Решение об определении победителя конкурса принимается конкурсной комиссией путем голосования простым большинством голосов, при участии в заседании не менее 2/3 состава комиссии и заносится в протокол, который подписывается председателем, всеми присутствующими членами конкурсной комиссии. При равенстве голосов, голос председателя является решающим.

5.3. После определения победителя(-лей) конкурса конкурсная комиссия уведомляет победителя(-лей) конкурса.

5.4. Конкурсной комиссией принимается решение о принятии окончательного варианта эскизов герба и флага и вносится на утверждение сессией районного Собрания депутатов Ногайского района РД. Решение Собрания депутатов муниципального района «Ногайский район»оформляется в течение 1 месяца со дня поступления документов.

5.5. После утверждения официальных символов, Собрания депутатов МР «Ногайский район» проводится работа по их регистрации в геральдическом Совете при Президенте Российской Федерации.

5.6. Информация о результатах конкурса подлжит официальному опубликованию в районной газете «Голос степи» и на официальном сайте Администрации района.

Приложение № 2 к решению сессии Собрания депутатов МР «Ногайский район» от 15.02.2018г., № 63

ная районная библиотека».
Отевалнева М.Н. - член союза журналистов РФ, преподаватель художественного отделения МКУ ДО «Детская школа искусств имени С.Батырова».
Акбердиева А.О. - преподаватель художественного отделения МКУ ДО «Детская школа искусств имени С.Батырова».
Акманбетов Т.А. - член союза писателей и журналистов РФ.

ШАТРАШ ОЙЫНЫ

Биринши орынды алды

Янтыларда Ставрополь крайынын Нефтекум районынын Тукуй-Мектеб авылында Нефтекум кала округынын ишти коллективлери арасында шатраш бойынша Аталыкты саклавы куныне багысланган ярыслар озгарылдылар. Сол ярысларда Бораншы авылыннан бизим ердесимиз Арслан Елакаев та катнасты. Ярысларда Нефтекум районынын куышли деген шатраш ойнавышылары катнастылар эм куьрес каты озды. Ярыслардын тамамларына коьре бизим Арслан Елакаев баьри де куьндеслерин ен-ип, биринши орынды бийледи. Ен-уьвшиди грамота ман эм биринши орын уьшин медаль мен, солай ок «Нефтекум кала округынын ийги шахматисти» деген кубок пан савгалдылар.

С. НУРИЕВ.

Ярыслар кызыклы эди

Бораншы авыл мектебинде 18-нши февральден 21-нши февральге дейим шатраш бойынша баслангыш класслардын кеделери арасында Аталыкты саклавы куныне багысланган ярыслар озгарылдылар. Ярыслардын мырады – балаларды шатраш ойынына уьйретуьв эм олардын арасында буьгуьнге куышли дегенди айырув. Ойындарда 1-4-нши класслардын окувшылары катнастылар. Ама олардын ишинде балалар бавына юретаган бала да – Муслим Боршакаев бар эди.

Балаларга шатраш бойынша ярыслар бек ярадылар. Калай айтканда да олар бала болып каладылар: енсье – суьйинедилер, утгырса – коьзясларын да тоьгип аладылар. Ойындар коьрсеткенлей, балалар арасында уьйкен уьстинликлерге етиспеге болаяк бек талапылар бар. Ама олар келеекте уьйкен

енуьвлери мен суьйиндирсин уьшин ясларга эс беруьв керек эм шатраш ойыны халкымызда оьрленсин уьшин яны авырытаганлардын бииси Магомед Кожаев «Шоьл тавысы» газетасында язганлай, школарда шатраш ойын дерислерин аньлайтаган, ийги билетаган аьдемлер юритпеге тийислилер.

Сойтип, Бораншы авылында Аталыкты саклавы куныне багысланган ярыслар уйгынлы оздылар. Ойындардын тамамларына коьре, биринши орынды Махмуд Зарболганов, экинши орынды Эмиль Боршакаев, уьшинши орынды Эльгайтар Махмузов бийледилер. Балалар бавына юретаган Муслим Боршакаев май айында Махачкалада школага дейимги учреждениелер арасында озгарылаяк ярысларда катнасяак.

Т. ЕЛАКАЕВ, тренер.

Ойды теренлетип

Спорт. Куышти сынаганы да, билекти юванлатканы да, ойды сайгаластырганы да бар. Ызгы замандарда мектеблерде де шатраш ойыны ман кызыксынып, сабак та ашканлар. Эндиги бизим балаларымыз спорттын бу кеби мен аьрув таныс болып келедилер, келеекте дунья чемпионларымыз болаягына да сенемиз.

Шатраш ойыны ман алдынгы замандарда да акылбалык аьдемлеримиз кызыксынып, ойнап, эрклерин язып келгенлер. Солардын

бииси Карагас авыл яшавшысы Косай Казы уылы Сатыров эди. Аьли уьшин, оькинишке, ол бизим арамьзда йок. Ол, район бойынша озгарылган коьплеген шатраш ойын турнирлерде катнасып, савгалы орынларга тийисли болып келген. Косай шатраш ойыны ман бек кызыксынатаган эди.

Янтыларда оззининь атасынын эстелигине уылы Аскар Косаевич шатраш ойынынын турнирин оз авылында уйгынлап, озгарды. Онын бас мырады яслар ара-

лай савга ман грамоталар алдылар. Биринши орынга тийисли болганлар 3 мынть маьнет акша, 2-нши орынга – 2 мынть маьнет акша эм 3-нши орын алганлар 1 мынть маьнет акша алдылар.

Ойын бек аьруьв аьлде оьгтти. Савгалы орынларга Т. Оразбаев, К. Мамутов, А. Каракаев, Н. Аблезов, И. Байманбетов, Х.Амангельдиева тийисли болдылар. Турнирди уйгынлавада озь коьмегин эткенлер авыл администрация, мектеб етекшилерине, балаларды шатраш ойынына уьйрететаган окьтувшы К.Мансуровага Аскар уьйкен разылыгын билдиреди.

Бу куьн Карагас авылында уьйкен байрам болып озды. Ясуьйкенимизди де эсимизге алдык, кызыксынувымызды да коьтердик, ойларымызды да теренлеттик.

Г.САГИНДИКОВА.

Суьвретте: ойын катнасуьшылары.

Хатын-кызларга – гуьллер

Ногай районында Хатын-кызлар куьнинде «Автокоьлик айдаган хатынларга гуьллер» деп аталган акция оьгтти. Белгиленген акцияда Ногай районы бойынша Рос-

сия ОМВД-сынынь ОГИБДД йол-патруль службасынынь инспекторлары ортакшылык эттилер. Бу куьнлер автоинспекторлар тек йол-юрис йорыкларын бузуьларды белгилеп калмай, коьлик айдаган хатынларды байрам ман кутлайдылар, шешекейлер савкатлайдылар. Коьп хатынлар ДПС инспекторлардан сосындай савкатты куьтпегенлер, олар тергев уьшин озь документлерин бергенлер. Кайтип хатынлар сейирге калганлар, уьйренген «Документлеринь» изди бериньиз дегениннь орынына полиция куллыкшыларыннан шешекейлер алганда.

С. АДЖАТАЕВА,

Ногай районы бойынша Россия ОМВД-сынынь юриьконсульты, иш службасынынь капитаны.

«Шоьл тавысы» республикалык газетасынын куллыкшылар коллективи ис йолдасы Гульмира Аблезовага суьйикли тегеси топырак болганы ман байланыста каты кайгырувун билдиреди, ога эм онынь кардаш-туьвганларына бассавлык йорайды.	«Шоьл тавысы» республикалык газетасынын куллыкшылар коллективи коьп йыллар артта ерли редакцияда куллык эткен ис ветераны Тансык Дильманбетовна Аджимурзаева оьлгени мен байланыста каты кайгырады, онынь балаларына эм кардаш-туьвганларына бассавлык йорайды.

«ШОЬЛ ТАВЫСЫ» (ГОЛОС СТЕПИ)

+6

ТОКТАСТЫРУВШЫ: Дагестан Республикасынын Баспа эм информация министрствосы.

Бас редактор КОЖАЕВА Э.Ю.

Дагестан Республикасы бойынша Байланыс информациялык технологиялар эм коьлем коммуникациялар тармагында тергев салув бойынша Федераллык служба управленисинде регистрацияланган.

Регистрациялык номери ПИ №ТУ 05-00359 (12 декабрь 2016 й.)

Колязбаларга рецензия берилмейди. Олар кери ызына кайтарылмайдылар. Авторлар ой токтастары редакциядыкы ман келиспеске боладылар. Авторлар язылмалары уьшин явапдылар. ДР-нынь Баспа эм коьлемлик коммуникациялар бойынша комитети.

Баспалаьга кол басылуь заманы – 17 саватте. Баспалаьга кол басылган – 16 саватте.

Адрес редакции и издателя: 368850, Республика Дагестан, Ногайский район, с.Терекли-Мектеб, ул.К.Маркса, 49 Газета «Голос степи». Электронный адрес: sholtavisi@mail.ru

Официальный сайт газеты (www.golos-stepi.ru)

Телефоны: Общий отдел – 21-4-71 Индекс – 51365

Газета выходит 52 раза в году. Тираж – 3000 экз. Цена – 5 рублей. Реклама и объявления публикуются по договорным ценам.

Газета отпечатана в типографии ГАУ РД «ИД «Дагестан» по адресу: 367018, ДР, г.Махачкала, Проспект Петра 1, 61.